

ŠIAURĖS ŽEMAIČIAI KRETINGIŠKIAI: TARMINIŲ PUNKTŲ PIRMINĖ INVENTORIZACIJA

Jūratė LUBIENĖ, Dalia PAKALNIŠKIENĖ
Klaipėdos universitetas, Lietuva

Geolingvistikos ir sociolingvistikos polilogas XXI amžiuje. Tarptautinė mokslinė konferencija.

Kaunas, 2012 m. gruodžio 6-7 d.

Šiaurės žemaičiai kretingiškiei - 35 punktai.

4,8 % visų lietuvių kalbos tarminių punktų.

Tyrimo tikslas -

įvertinti ŠŽK tarminių punktų būklę
ir pateikti rekomendacijas punktų tinklo
optimizavimui.

Tyrimo uždaviniai

- 1) atlikti visų ŠŽK TP patikrą apklausiant informantus ir sukaupiant kontrolinių skaitmeninių garso įrašų bazę;
- 2) nustatyti gyvybingus ir nykstančius punktus ir preliminarius jų gyvybingumą lemiančius veiksnius;
- 3) nustatyti sunykusius punktus bei pateikti rekomendacijas punktų perkėlimui ar steigimui.

„Šiuolaikiniai geolingvistikos tyrimai Lietuvoje: punktų tinklo optimizacija ir interaktyvioji tarminės informacijos sklaida“

304 pateikėjai - 345,25 val.

- vyriausiosioji karta 187 (61,5 %)
- vidurinioji karta 75 (24,7 %)
- jaunesnioji karta 42 (13,8%)
 - moterys 209 (68,75%)
 - vyrai 95 (31,25%)

Gyvybingi punktai - 14

Darbėnai, Endriejavas, Grūšlaukė, Īpiltis,
Judrėnai, Kalniškiai, Karklėnai, Kretinga,
Lapiai, Medingėnai, Plungė, Rietavas, Salantai,
Veiviržėnai, Gargždai / Vėžaičiai

Rietavas

GRŪŠLAUKĒ

DARBĒNU g.

Grūšlaukės
Šv. Jono Nepomuko bažnyčia

**S. Įpilties
ir
aplinkinių kaimų
senovinių buities daiktų
ekspozicija**

Sunykę, nykstantys punktų centrai – 11 Galėtų būti keliami

Alkas – į Daugėdus, Babrungėnai – į Didvyčius,
Gintališkė – į Platelius, Kalgraužiai – į Laukžemę,
Mišėnai - į Šateikius, Ruginiai – į Karteną,
Stropeliai – į Kūlupėnus, Šakiniai – į Tilvikus,
Vindeikiai - į Notėnus, Žemytė – į Lenkimus,
Žibininkai - į Rūdaičius.

Žibininkai

Rūdaičiai

Rūdaičių pagrindinė mokykla

Babrungėnai

Gintališkė

Gintališkė

Didvyčiai

ŽEMYTĚ 1 →

LENKIMAI

Lenkimų Šv. Onos bažnyčia

Lenkimų Simono Daukanto pagrindinė mokykla

Gyvybingumą palaikantys veiksniai

- pakankamai išvystyta infrastruktūra
- visų trijų kartų atstovai kalba tarmiškai, yra išlaikę pagrindinius tarmės skiriamuosius bruožus
- tarmė vartojama ir privačioje, ir viešoje erdvėje
- tarmė nesiejama su išsilavinimu
- tarmė - nekvestionuojama duotybė, etninė vertybė, oraus tapatumo ženklas

Nykstantys punktai – 8

Antkoptis, Budriai, Mataičiai, Mižuikiai,
Pryšmančiai, Šaukliai, Užpeliai, Žadvainiai

Užpeliai

Šaukliai

Sunykęs punktas - 1

- Serapinai.

Steigti naują punktą artimoje Serapinams teritorijoje problemiška, nes atstumai iki greta esančių punktų (Grūšlaukės, Šauklių) labai nedideli (4-5 km), kiti aplinkiniai kaimai sunykę.

Naikinamas

Serapinai

Palšiai. Serapinių punktas

*Nesgi ne gana ira
geraj pradieti, bet dar
rejk diwabajmingaj
ir geraj pabengti.*

15.08